

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018201091
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1018201091.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): E. W., nar. XX.XX.XXXX, bez dokladov totožnosti, bez štátnej príslušnosti, posledný trvalý pobyt v zahraničí ulica P. Č. X, A. O., B. F., Ukrajina, posledné miesto pobytu v Slovenskej republike Pobytový tábor Rohovce, právne zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianske združenie, Baštová 5, 811 03 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/6/2018-121 zo dňa 26. novembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/6/2018-121 zo dňa 26. novembra 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-114-17/2017-Ž zo dňa 27.11.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. mu neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že sťažovateľ žiadal o udelenie azylu z dôvodu, že nakoľko pochádza z B. je na Ukrajine považovaný za separatistu, má problém vybaviť si doklady totožnosti, legálne pracovať a normálne žiť. Všade mu odmietli pomôcť z dôvodu, že pochádza z B. F., kde o vydanie dokladov nepožiadaval, lebo je tam nebezpečná situácia a pri štátnych orgánoch sú vojenské stanovištia. Tiež uviedol, že bol jedenkrát zbitý príslušníkmi polície. Do roku 1992 žil na Ukrajine, následne vycestoval do Moskvy, kde pracoval až do novembra 2015, kedy sa za účelom vybavenia dokladov totožnosti vrátil na územie Ukrajiny. Tam vykonával pomocné práce na stavbách a dňa 29.08.2017 pricestoval na územie Slovenskej republiky.

3. V prípade sťažovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z dôvodov podľa Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len „Ženevska konvencia“) a zák. č. 480/2002 Z.z. V krajine pôvodu nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu, ktoré by mohli byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z.

4. Sťažovateľa nemožno považovať za utečenca napriek údajnej (nepreverenej) skutočnosti, že je osobou bez štátnej príslušnosti. Zo zákona o občianstve Ukrajiny vyplýva, že sťažovateľ má zákonnú, Ústavou garantujúcu možnosť pre získanie občianstva Ukrajiny, nakoľko sa narodil meste O. K. B. F., dňa XX. A. XXXX a trvalý pobyt mal na ulici P. Č.. X, A. O., B. F., Ukrajina, kde žil až do roku 1992. Žalovaný uviedol, že občanmi Ukrajiny sú:

- všetci občania bývalého ZSSR, ktorí v čase vyhlásenia nezávislosti Ukrajiny (24. august 1991) trvale bývali na území Ukrajiny;
- osoby, ktoré v čase nadobudnutia platnosti zákona Ukrajiny o štátnom občianstve Ukrajiny (13. november 1991) trvalo bývali na Ukrajine bez ohľadu na rasu, farbu pleti, politické, náboženské a iné presvedčenie, pohlavie, etnickú príslušnosť a sociálny pôvod, majetkový status, miesto pobytu, jazykové a iné črty a ktorí nie sú občanmi iných štátov

5. Ďalej k získaniu občianstva Ukrajiny podľa územného pôvodu uviedol: „Ak osoba sama alebo jeden z jej/jeho rodičov alebo jej/jeho starý otec alebo babička (úplný alebo polovičný) vlastný brat alebo sestra, syn alebo dcéra, alebo vnuk, sa narodil alebo trvalo sa zdržiaval pred 24. augustom 1991 na území, ktoré sa stalo územím Ukrajiny v súlade so zákonom Ukrajiny o nástupníctve Ukrajiny (1543-12), alebo ak osoba sama. alebo aspoň jeden z jej/jeho rodičov alebo jeho/jej starý otec alebo babička (úplný alebo polovičný) brat alebo sestra sa narodili alebo trvalo zdržiavali na akomkoľvek inom území, ktoré bolo v čase jeho narodenia, alebo s trvalým pobytom na území Ukrajinskej ľudovej republiky, Západnej ukrajinskej ľudovej republiky. Ukrajinského štátu, Ukrajinskej socialistickej republiky. Zakarpatskej Ukrajiny alebo Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky (Ukr.S.S.R.). a ak je táto osoba bez štátnej príslušnosti alebo je cudzinec a splnil povinnosť vzdania sa cudzieho štátneho občianstva a podal žiadosť o nadobudnutie ukrajinského občianstva, takáto osoba. ako aj jej maloleté deti, sa zaregistrujú ako občania Ukrajiny .... „

6. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany žalovaný uviedol, že v krajine pôvodu sťažovateľovi nehrozí trest smrti ani jeho výkon. Z vyjadrení sťažovateľa bolo možné usúdiť, že v krajine pôvodu mu nehrozí mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Aj keď v niektorých častiach Ukrajiny je súčasná situácia v súvislosti s konfliktom odohrávajúcim sa vo východnej časti krajiny stále komplikovaná, Kyjevska, Charkovska a Ľvovska oblasť, kde sa sťažovateľ zdržiaval, nie sú súčasťou konfliktnej zóny a sú podľa viacerých všeobecne dostupných zdrojov vo všeobecnosti pokojné. Z dostupných zdrojov vyplýva, že tieto oblasti sa stávajú cieľom vnútorne presídlených osôb odchádzajúcich z východných častí z krajiny. Sťažovateľ po návrate na Ukrajinu sa zamestnal v oblasti, kde neprebíha vnútroštátny ozbrojený konflikt. Z dostupných informácií možno konštatovať, že miera ochrany práv obyvateľov v daných oblastiach poskytovaná štátom, je primeraná a sťažovateľ je plne schopný ju využívať. Je teda preukázané, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nebude vážne a individuálne ohrozený jeho život, alebo nedotknuteľnosť osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho konfliktu.

7. Záverom žalovaný vyhodnotil vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľa, doručené žalovanému dňa 07.11.2017 nasledovne:

- sťažovateľa nemožno posudzovať ako príslušníka určitej sociálnej skupiny, nakoľko stav kedy je osoba bez štátneho občianstva nemožno označovať ako nemennú ani vrozenú charakteristiku;
- aj keď nepreukázané, údajné odopretie prístupu k akejkoľvek sociálnej pomoci od štátu v čase, kedy prebieha vnútroštátny konflikt nie je z pohľadu zák. č. 480/2002 Z.z. diskriminačným zákonným a správnym opatrením. Sťažovateľ nevyhľadal pomoc na území Ukrajiny, nepokúsil sa osloviť žiadnu neziskovú organizáciu pôsobiacu na území Ukrajiny s prosbou o pomoc;
- nie je pravda; že by sťažovateľ nespĺňal zákonné podmienky na získanie štátneho občianstva;
- údajné zbitie na policajnej stanici po predvedení prenocujúceho človeka v priestoroch železničnej

stanice s cieľom zistiť jeho totožnosť a jeho následné prepustenie s tým, že na staniach sa nemá prespávať, nemožno považovať za prenasledovanie vo forme fyzického násillia zo strany štátnych orgánov, navyše šlo o jediný prípad u sťažovateľa;

- sťažovateľ nemal problém niekde žiť a nájsť si zamestnanie, čo preukázal svojim dlhodobým pobytom na území Ruskej federácie a následne odchodom na Ukrajinu, kde žil ďalšie 2 roky;
- na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok, jeho udelenie nevyplýva ani z Ženevskej konvencie, humanitnými dôvodmi sú najmä prípady neúspešných žiadateľov o azyl z radov prestarnutých, traumatizovaných alebo ťažko chorých osôb, ktorých návrat do krajiny pôvodu by mohol predstavovať značné fyzické alebo psychické útrapy, prípadne až smrť, čo nie je sťažovateľov prípad;
- neexistujú žiadne dôvody domnievať sa, že by sťažovateľ bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

II.

Konanie na Krajskom súde

8. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- žalovaný si nezaobstaral relevantné informácie, týkajúce sa osôb bez štátneho občianstva, ktoré zároveň pochádzajú z konfliktom zasiahnutých oblastí;
- žalovaný žiadnym spôsobom neoveril tvrdenia sťažovateľa o odmietnutí pomoci zo strany ukrajinských štátnych orgánov vo veci získania dokladov totožnosti a nadobudnutia legálneho statusu na Ukrajine;
- žalovaný zisťoval informácie o krajine pôvodu ešte predtým, než mu bol známy obsah pohovoru so sťažovateľom;
- strohú argumentáciu žalovaného nemožno v žiadnom prípade považovať za náležité vysporiadanie sa so žiadosťou o udelenie tzv. humanitárneho azylu;
- preskúmané rozhodnutie je v časti o neposkytnutí doplnkovej ochrany nedostatočne odôvodnené a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. zamietol správnu žalobu rozsudkom sp. zn. 4SaZ/1/2018 zo dňa 04.04.2018. O podanej kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1Sžak/9/2018 zo dňa 24.07.2018 rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Krajský súd v Bratislave v nadväzujúcom konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- okrem incidentu s políciou sťažovateľ nemal žiadne problémy a políciou nebol prenasledovaný;
- neudelenie azylu postupom podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. nenamietal;
- správanie ukrajinskej polície je hodným poľutovania, avšak je ojedinelým incidentom, ktorý nezakladá dôvod na udelenie azylu postupom podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- udelenie azylu z humanitárnych dôvodov záleží výhradne na rozhodnutí žalovaného, keďže na jeho poskytnutie niet právneho nároku. Jeho neudelenie preto žalovaný nie je povinný v odôvodnení negatívneho rozhodnutia ani odôvodňovať, pokiaľ žiadateľ o azyl o tento druh azylu nepožiadal. Sťažovateľ o udelenie azylu z humanitárnych dôvodov nikdy nepožiadal, preto všetky jeho námietky, týkajúce sa možnosti udelenia azylu z humanitárnych dôvodov sú nepodstatnými;
- sťažovateľ nebol na Ukrajine trestne stíhaný, okrem ojedinelého incidentu s políciou nemal s nikým žiadne problémy. Niet preto dôvodu predpokladať, že by v prípade jeho návratu na Ukrajinu bol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu

zaobchádzaniu alebo trestu. Takéto zaobchádzanie nie je identifikované ani v správach o Ukrajine. Okrem východných regiónov Ukrajiny, kde je bezpečnostná situácia komplikovaná, v prevažnej časti tohto štátu tomu tak nie je. Pokiaľ by sa sťažovateľ v prípade svojho návratu na Ukrajinu usídlil či

prebýval v iných, ako konfliktných regiónoch, nemohol by byť ohrozený v zmysle § 2 písm. f) bod 3 zák. č. 480/2002 Z.z.

- žalovaný riadne a bez obmedzení vypočul sťažovateľa k dôvodom jeho žiadosti a s poukazom na obsah jeho vyjadrení vyhľadával adekvátne správy o Ukrajine, osobitne k podmienkam a predpokladom získania ukrajinského dokladu totožnosti, ako aj zaobchádzaním s občanmi, interne presídlenými z východných regiónov;

- tvrdenie, podľa ktorého žalovaný začal vyhľadávať informácie o Ukrajine pred tým, ako bol so sťažovateľom uskutočnený vstupný pohovor dňa 11.9.2017 nie je pravdivým, nakoľko žalovaný zadal požiadavku na vyhľadanie informácií dňa 14.9.2017;

- účelom poskytnutia medzinárodnej ochrany nikdy nebolo a ani nie je riešenie otázky získania (vybavenia) osobných dokladov totožnosti. Zo sťažovateľom prezentovaného dôvodu žiadosti o azyl, ako aj z podanej žaloby vyplynulo, že takto chce sťažovateľ vyriešiť svoj osobný problém spočívajúci v tom, že nie je schopný ukrajinským autoritám predložiť doklady, ktoré sú príslušným ukrajinským zákonom potrebné k tomu, aby mu bol ukrajinský preukaz totožnosti vydaný. Podmienky vydania osobného preukazu totožnosti sú v každom štáte stanovené osobitne. Je výsostným právom každého štátu stanoviť podmienky pre vydanie takéhoto preukazu. Pokiaľ takto stanovené podmienky žiadateľ o vydanie osobného preukazu totožnosti nespĺňa, je na samotnom takomto žiadateľovi, aby sa s tou situáciou vysporiadal.

- S poukazom na sťažovateľom poskytnuté informácie a informácie o Ukrajine, založené v spise žalovaného, je sťažovateľ podľa názoru krajského súdu štátnym príslušníkom Ukrajiny, nakoľko k 24.8.1991 (kedy došlo k vyhláseniu nezávislosti Ukrajiny) trvale býval na území Ukrajiny (podľa Ústavy Ukrajiny a zákona o štátnom občianstve Ukrajiny - ako to vyplýva z informácií o Ukrajine, založených v spise žalovaného). Sťažovateľ uviedol, že do Moskvy vycestoval za prácou až v roku 1992, kde mu následne do roku 2003 platný cestovný pas ZSSR ukradli.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

11. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

12. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- konštatovanie krajského súdu o nenamietaní výroku o neudelení azylu podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. nie je pravdivé, čoho dôkazom je obsah správnej žaloby, v ktorej je žalobná námietka týkajúca sa neudelenia azylu obsiahnutá na str. 3-4;

- svojím postupom krajský súd opätovne nesporne odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a jeho procesne nesprávny postup mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Správny súdny poriadok;

- krajský súd sa nevysporiadal s žalobnou námietkou o tom, že žalovaný sa pred vydaním napadnutého rozhodnutia obmedzil len na zistenie všeobecných informácií týkajúcich sa štátneho občianstva Ukrajiny, ale neoveril tvrdenia o odmietnutí pomoci zo strany ukrajinských štátnych orgánov vo veci nadobudnutia legálneho statusu na Ukrajine;

- od začiatku azylového konania sťažovateľ uvádzal, že mu bol zamedzený prístup k osobným dokladom totožnosti z dôvodu jeho pôvodu v Doneckej oblasti;

- jedným zo základných prejavov vnútroštátnej ochrany občanov zo strany štátnych orgánov je to, že im vydávajú doklady, ktoré preukazujú ich totožnosť, osobný stav a iné okolnosti, ktoré im umožňujú

realizovať svoje práva. Neschopnosť zabezpečiť si osobné doklady vedie vždy k problémom s prístupom k právam. Pokiaľ štát nechce alebo nemôže svojim občanom vydávať osobné doklady, môže to viesť k ich vážnej a opakovanej diskriminácii v prístupe k základným právam, čo môže znamenať až prenasledovanie;

- namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu v otázke prístupu k ochrane zo strany štátnych orgánov osobám pochádzajúcim z konfliktných oblastí. Riadne zistenie skutkového stavu v tejto otázke je smerodajné pre ustálenie, či odopretie pomoci zo strany štátnych orgánov Ukrajiny možno subsumovať pod správne opatrenia, ktoré sú diskriminačné, alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom;

- krajský súd nemal dostatok skutkových informácií, aby mohol dospieť k záveru o štátnom občianstve sťažovateľa;

- sťažovateľ výslovne požiadal o udelenie humanitného azylu, str. 6 Stanoviska právnej zástupkyne zo dňa 31.10.2017);

- podľa ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podlieha aj otázka neudelenia azylu z humanitných dôvodov súdnej kontrole (rozsudok z 23. februára 2010, sp. zn. 1Sža/12/2010 uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 2/2012), od tejto sa krajský súd bez odôvodnenia odklonil;

- krajský súd sa nevysporiadal s námietkou týkajúcou sa skutočnosti, že pokiaľ žiadateľ výslovne o zväznenie udelenia azylu z humanitných dôvodov požiadal, je povinnosťou správneho orgánu neudelenie azylu z humanitných dôvodov riadne odôvodniť;

- v zmysle Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy č. R(80)2 o vykonávaní právomoci voľnej úvahy

- správny orgán uplatňujúci správnu úvahu má rozhodovať objektívne a nestranne, berúc do úvahy všetky relevantné skutočnosti, uplatňuje princíp rovnosti a konzistentným spôsobom aplikuje všeobecné správne postupy, prihliadajúc na individuálne okolnosti každého prípadu;

- akékoľvek všeobecné administratívne postupy, používané pri uplatňovaní správnej úvahy sú verejné alebo komunikované účastníkom konania vhodným spôsobom, na jeho žiadosť, či už pred alebo po vydaní predmetného rozhodnutia - túto povinnosť si žalovaný nesplnil;

- rozhodnutie vydané v rámci výkonu právomoci voľnej úvahy je predmetom kontroly zákonnosti súdom alebo iným nezávislým orgánom, a preto mal krajský súd riadne preskúmať námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci zo strany žalovaného.

- krajský súd opomenul odôvodnenie svojho záveru o tom, že sťažovateľ nesplnil podmienky podľa § 13a alebo 13b zák. č. 480/2002 Z.z.;

- krajský súd ako aj žalovaný ignoroval správy o krajine pôvodu sťažovateľa.

13. Sťažovateľ v súlade s § 447 S.s.p. navrhol, aby kasačný súd uznesením priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, nakoľko okamžitým výkonom, preskúmaného rozhodnutia a jeho ďalšími právnymi následkami by sťažovateľovi hrozila závažná ujma, spočívajúca v hrozbe jeho zaistenia podľa § 88 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a následne vážne porušenie jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách.

14. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

15. Žalovaný vo vyjadrení k odkladnému účinku kasačnej sťažnosti zo dňa 05.02.2019 najmä uviedol, že zaistenie cudzincov je bežným postupom, ktorý nemožno vnímať ako porušenie práva na osobnú slobodu podľa Dohovoru. Cudzinci, ktorí pricestovali na územie Slovenskej republiky nelegálne musia v prípade negatívneho rozhodnutia o azyle počítat' aj s možnosťou vrátenia do krajiny pôvodu, resp. krajiny posledného pobytu.

16. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 12.02.2019 žalovaný najmä uviedol, že do spisu bol založený dostatok informácií ohľadne získavania štátneho občianstva Ukrajiny, pričom z výpovede

sťažovateľa je zrejme, že k tejto otázke nemá základné vedomosti o postupe pri vybavovaní štátneho občianstva a odvolával sa len na to, že štátne orgány mu nevystavili občianstvo, keď uviedol, že pochádzal z B.. Neobstojí ani námietka o tom, že žalovaný nezaobstaral informácie o prístupe k štátnym orgánom v B. F., keďže tam sťažovateľ kvôli zlej bezpečnostnej situácii o vystavenie občianstva nežiadal.

17. V správnej žalobe sťažovateľ vytýkal žalovanému, že do spisu nezaložil relevantné informácie týkajúce sa osôb bez štátneho občianstva, ktoré zároveň pochádzajú z konfliktom zasiahnutých oblastí - Doneckej a Luhanskej oblasti. Takáto požiadavka je irelevantná, nakoľko sťažovateľ je osobou s ukrajinským štátnym občianstvom, ktorá nepostupovala zákonom ustanoveným spôsobom pri jeho deklarovaní. V správach, ktoré žalovaný zabezpečil je dostatok informácií o získavaní ukrajinského štátneho občianstva, na základe ktorých je oprávnené považovať sťažovateľa za ukrajinského štátneho občana. V oblasti pôsobia mimovládne organizácie, ktoré poskytujú materiálne zabezpečenie ako aj právnu asistenciu vnútorne presídleným osobám.

18. Na udelenie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. nie je právny nárok a ani v priebehu azylového konania neboli zistené také relevantné skutočnosti, ktoré by

mohli udelenie azylu na základe humanitných dôvodov sťažovateľovi opodstatňovať. Námietka, že žalovaný nekomunikoval sťažovateľovi postupy pri uplatnení správnej úvahy v otázke neposkytnutia azylu s humanitných dôvodov, nie je dôvodná. Sám sťažovateľ o udelenie azylu s humanitných dôvodov nežiadal, a ako hlavný dôvod svojej žiadosti uvádzal, že mal mať problémy pri vybavovaní dokladov.

19. Žiadosť o posúdenie žiadosti o azyl aj z humanitných dôvodov v písomnom vyjadrení pred vydaním správneho rozhodnutia prostredníctvom právneho zástupcu, a nie priamo sťažovateľom, tento nárok v zmysle judikatúry kasačného súdu nezakladá. Žalovaný sa riadne vysporiadal aj s otázkou udelenia/neudelenia azylu z humanitných dôvodov, pričom v preskúmanom rozhodnutí (str. 7) jasne odôvodnil, prečo sťažovateľovi azyl z humanitných dôvodov neudelil.

20. Sťažovateľ celý život pracoval nelegálne na stavbách (aj po príchode na Ukrajinu), a tak nie je dôvod domnievať sa, že by sa po návrate na Ukrajinu nevedel zamestnať. Sťažovateľ nepostupoval zákonným spôsobom, aby nadobudol potvrdenie o svojom štátnom občianstve. V zmysle ukrajinského zákona o štátnom občianstve sú občanmi Ukrajiny všetky osoby, ktoré mali dňa nadobudnutia platnosti zákona 13.11.1991 trvalý pobyt na území Ukrajiny, čo je aj jeho prípad. Po predložení potrebných dokladov mu bude občianstvo obnovené.

21. Námietka k neodôvodnenosti záveru krajského súdu ohľadne dôvodov na poskytnutie doplnkovej ochrany, resp. azylu z humanitných dôvodov nie je opodstatnená. Krajský súd sa podrobne oboznámil so spisovým materiálom. Všetky podstatné skutočnosti pre posúdenie sťažovateľovej žiadosti o azyl boli komplexne a objektívne vyhodnotené, pričom v prípade sťažovateľa neboli preukázané dôvody na udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany.

22. Žalovaný nepovažoval námietky sťažovateľa za opodstatnené, ide o rovnaké dôvody, na základe ktorých už podal správnu žalobu a tieto boli krajským súdom komplexne vyhodnotené. Záverom navrhol, aby kasačný súd podanú kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal

sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.).

24. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.marca 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

25. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že žalovaný podľa § 13 ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. mu neposkytol doplnkovú ochranu. Sťažovateľ v priebehu konania najmä prezentoval svoje problémy s vybavením dokladu totožnosti na Ukrajine, ktorým čelí ako osoba pochádzajúca z B., a s tým súvisiace problémy s uplatňovaním svojich práv na Ukrajine. Tiež uviedol, že bol zadržaný a zbitý políciou, ktorá ho následne prepustila.

26. Sťažovateľ okrem iného vytykal krajskému súdu jeho záver o tom, že žalobca o udelenie azylu z humanitárnych dôvodov (§ 9 zák. č. 480/2002 Z.z.) nikdy nepožiadaval, z ktorého dôvodu nebolo povinnosťou žalovaného vysporiadať sa s neudelením azylu z humanitárnych dôvodov. S uvedeným následne súvisí argumentácia krajského súdu o nepreskúmateľnosti správnej úvahy správneho orgánu, na základe ktorej dospel k neudeleniu azylu podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z., ktorou sa mal krajský súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.) bez tomu zodpovedajúceho odôvodnenia. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

27. Z obsahu administratívneho spisu (č.l. 83-85) vyplynulo, že právna zástupkyňa sťažovateľa v stanovisku zo dňa 31.10.2017 navrhla okrem iného, aby žalovaný, pre prípad nesplnenia podmienok podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z., udelil sťažovateľovi azyl z humanitárnych dôvodov (§9). Následne sa žalovaný v preskúmanom rozhodnutí na strane 7 vysporiadal s uvedeným návrhom tak, že nepovažuje za potrebné udeliť sťažovateľovi azyl podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. z tam uvedených dôvodov.

28. Predovšetkým považoval kasačný súd za potrebné vytknúť krajskému súdu jeho nesprávny záver o tom, že sťažovateľ o udelenie humanitárneho azylu nepožiadaval. Z obsahu administratívneho spisu podanie takéhoto návrhu (právnou zástupkyňou sťažovateľa, ktorá aj podľa kasačného súdu bola oprávnená vysloviť takúto požiadavku, ktorú napokon svojou reakciou v závere preskúmaného rozhodnutia rešpektoval aj žalovaný) nepochybne vyplynulo. Na uvedený návrh následne nadväzujú právne závery žalovaného v preskúmanom rozhodnutí. Namietaný záver krajského súdu tak spôsobuje pochybnosti o miere jeho pozornosti ktorú venoval prejednávanej právnej veci. K obdobným záverom kasačný súd dospel aj pokiaľ ide o argumentáciu krajského súdu, podľa ktorej sťažovateľ v podanej správnej žalobe nenamietal neudelenie azylu postupom podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. (v správnej žalobe zo dňa 09.01.2018, II. časť právna zástupkyňa sťažovateľa opisala žalobné body k neudeleniu azylu podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.).

Podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo môže udeliť azyl z humanitárnych dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

29. Vo vzťahu k záverom krajského súdu o udelení/neudelení azylu z humanitárnych dôvodov kasačný súd poukazuje na to, že „ v zmysle platnej právnej úpravy na udelenie azylu z humanitárnych dôvodov nie je právny nárok a je teda na úvahe správneho orgánu, ako rozhodne. Treba však pripomenúť, že

zákoným ustanovením (§ 9 zákona o azyle) nebola odporcovi zverená ničím neobmedzená voľná úvaha pri rozhodovaní, či udelí alebo neudelí azyl z humanitných dôvodov. Odporca pri použití voľnej úvahy musí rozhodovať tak, aby bola zachovaná právna istota a predvídateľnosť postupu správneho orgánu v súlade so zákonom a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná" (rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sža 12/2010). Pokiaľ ide o rozhodnutie žalovaného o potrebe udeliť azyl z humanitných dôvodov je potrebné v tejto súvislosti opakovane zdôrazniť, že „žiadost' o poskytnutie medzinárodnej ochrany posudzuje správny orgán na základe skutočností, ktoré uvedie žiadateľ alebo ktoré vyjdú počas správneho konania najavo a to z hľadiska všetkých zákonných foriem tejto ochrany, ktoré sa k týmto skutočnostiam vzťahujú" (rozsudok NSS sp. zn. 5 Azs 6/2010), preto nie je správny záver krajského súdu, podľa ktorého nie je potrebné sa možnosťou udelenia azylu z humanitných dôvodov zaoberať, ak o neho žiadateľ výslovne nežiada.

30. Avšak takáto požiadavka bola v správnom konaní vznesená. Správny orgán postupujúc v súlade so zásadou individuálneho posudzovania žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany sa v rámci ústavných mantinelov môže pohybovať relatívne voľne v medziach správneho uváženia a pokiaľ je v žiadosti obsiahnutý humanitárny prvok musí sa s touto skutočnosťou vysporiadať a vysvetliť dôvody, ktoré ho viedli k prijatému záveru v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Podľa § 27 ods. 2 S.s.p. pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 192, 198 a § 230 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a).

31. Aj keď právna teória a súdy plne rešpektujú oprávnenie správneho orgánu ustáliť v konkrétnom prípade naplnenie obsahu pojmu „humanitný dôvod" a podriať ho pod ust. § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. , aj takýto záver nie je vylúčený z posúdenia súdom z hľadiska, či nevybočil z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 27 ods. 2 S.s.p), či bol v súlade s pravidlami logického uvažovania a či predpoklady takéhoto úsudku boli zistené riadnym procesným postupom (rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžak/2/2017, rozsudok NSS 5 Azs 105/2004). Preto pokiaľ krajský súd uviedol, že správna úvaha žalovaného k neudeleniu humanitárneho azylu nepodlieha prieskumu správnym súdom odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, pričom zároveň nerešpektoval ustanovenie § 27 ods. 2 S.s.p., ktoré výslovne pripúšťa preskúmanie správnej úvahy vo vyššie uvedenom rozsahu.

V.

32. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v postupe a rozhodnutí krajského súdu sa vyskytli vady uvedené v ust. § 440 ods. 1 písm. g) a h) S.s.p. Preto dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí

33. O návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku podľa § 447 ods. 1 S.s.p. kasačný súd nerozhodol. Vychádzal zo záveru, že o návrhu na priznanie odkladného účinku nie je potrebné rozhodovať tam, kde kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti bez zbytočného odkladu potom, čo mu bola predložená (v lehote, v ktorej by rozhodoval o samotnom odkladnom účinku).

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.